

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., a v právní věci žalobce: **V. B. N.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2018, čj. OAM-356/LE-LE05-LE26-PS-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 2. 2019, čj. 17 A 6/2019-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Ustanovenému zástupci Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného.

Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), doba trvání zajištění byla stanovena do 31. 3. 2019 podle § 46a odst. 5 zákona o azylu.

[2] Krajský soud zkoumal napadené rozhodnutí z toho pohledu, zda by namísto zajištění stěžovatele nepostačovalo užití mírnějšího opatření, spočívajícího v uložení některého ze zvláštních opatření, přičemž neshledal, že by žalovaný pochybil. O neúčinnosti zvláštního opatření ve stěžovatelově případě svědilo to, že porušoval právní předpisy České republiky i Evropské unie, neboť svévolně a neoprávněně pobýval na území České republiky, Spolkové republiky Německo a přinejmenším dalšího státu Evropské unie, přes nějž musel zákonitě cestovat (cestoval pozemní cestou) bez cestovního dokladu a jakéhokoli oprávnění k pobytu. Stěžovatel ignoroval zákonné povinnosti spojené se vstupem a pobytem na území České republiky a Evropské unie, a aby je obešel, využil služeb převaděčů a zcela vědomě cestoval z Rumunska až do Německa nelegálně bez cestovního dokladu. Žalovaný dospěl ke správnému závěru, podle kterého je ze stěžovatelova jednání zřejmé, že by uložení zvláštních opatření nebylo účinné a existuje nebezpečí, že se bude i nadále vyhýbat svým povinnostem a bude porušovat právní předpisy, a to nejen České republiky ale i dalších států Evropské unie, nebude se správními orgány spolupracovat a bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost.

[4] Stěžovatel namítl, že krajský soud posoudil možnost uložení zvláštních opatření zjevně nesprávně. Krajský soud aproboval postup žalovaného, spočívající v zopakování argumentace týkající se důvodnosti zajištění stěžovatele i u důvodů nemožnosti využití zvláštních opatření. To však bylo ve stěžovatelově případě nepřípadné. Stěžovatel se na území České republiky ocitl poprvé, provinil se „pouze“ nelegálním pobytem a nelze konstatovat, že projevil neúctu k právnímu řádu České republiky. Důvody umožňující zajištění nemohou být v řadě případů totožné s důvody znemožňujícími využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, žalovaný je povinen se při vysvětlení svého přesvědčení o údajné nemožnosti využití zvláštních opatření vypořádat se všemi klíčovými prvky stěžovatelovy pobytové historie, a to zcela individuálně.

[5] Stěžovatel nezastírá, že skutečně podal žádost o mezinárodní ochranu v reakci na své zajištění ani nezpochybňuje důvody zajištění. V jeho případě však nelze pouze z nelegálního vstupu na území schengenského prostoru a několikanásobného nelegálního pobytu na území členských států vyvozovat, že se jedná o nespolehlivou osobu, u které nelze uvažovat o uložení zvláštních opatření; též neexistují žádné důvody domnívat se, že by nechtěl plnit své povinnosti žadatele o mezinárodní ochranu, neboť přinejmenším od podání své žádosti prokázal, že je připraven spolupracovat s příslušnými orgány a že není jeho úmyslem za každou cenu mařit výkon příslušných rozhodnutí.

[6] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

[7] Žalovaný se plně ztotožnil s rozsudkem krajského soudu a setrval na svém stanovisku, podle něhož uplatnění zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu by v případě stěžovatele nebylo účinné.

[8] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[10] Těžištěm kasační stížnosti je otázka, zda žalovaný, respektive krajský soud, správně posoudili využitelnost zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu, jakožto mírnějšího prostředku, než kterým je rozhodnutí o zajištění.

[11] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu platí, že *[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[12] Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu platí, že *[m]inisterstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.* Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním o rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).

[13] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného o existenci oprávněné domněnky, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Stěžovatel měl možnost požádat o azyl již v Rumunsku, kde si byl schopen zařídit legální oprávnění k pobytu; byl zcela jistě dostatečně srozuměn s tím, jaký postup je třeba aplikovat pro legalizaci svého pohybu a pobytu v schengenském prostoru, ale záměrně tato pravidla ignoroval a z Rumunska vycestoval nelegálně přes několik zemí Evropské unie, včetně České republiky a Německa. Zjištěné skutečnosti nevyvolávají prakticky žádné pochybnosti o tom, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu proto, aby alespoň dočasně odvrátil uložení správního vyhoštění. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, čj. 5 Azs 24/2008-48, publ. pod č.

1724/2008 Sb. NSS, „v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadateli hrozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová“. Účelově podaná žádost o mezinárodní ochranu je přitom speciálním důvodem pro zajištění cizince na základě § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 6. 2016, čj. 7 Azs 55/2016-55).

[14] Nejvyšší správní soud současně odmítá tvrzení stěžovatele, podle kterého krajský soud, resp. žalovaný nesprávně vyhodnotil využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. „Volba mírnějších opatření než je zajištění cizince, mezi něž patří zvláštní opatření za účelem vycestování cizince, je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, publ. pod č. 3559/2017 Sb. NSS). Stěžovatel nerespektoval právní řád České republiky i Evropské unie, neboť neoprávněně pobýval na území několika členských zemí a vypravil se na vědomě nelegální cestu z Rumunska do Německa. Z uvedeného je zřejmé, že skutečně existovalo nebezpečí, že se stěžovatel bude i nadále vyhýbat svým povinnostem a bude porušovat právní předpisy, nebude se správními orgány spolupracovat a bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. Žalovaný proto pojal důvodnou obavu, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo ho pozdržet, ačkoliv mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat dříve.

[15] To, že žalovaný z velké části vyloučil uložení některého ze zvláštních opatření ze stejných důvodů, na jejichž základě usuzoval na účelovost podané žádosti o mezinárodní ochranu, samo o sobě není nezákonné, respektoval-li zásadu individualizace (obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2018, čj. 6 Azs 163/2018-29, či ze dne 26. 7. 2017, čj. 8 Azs 114/2017-35, na který odkazoval již krajský soud). Na základě výše uvedených skutečností je zřejmé, že žalovaný přistoupil k zajištění na základě objektivních okolností spočívajících v předchozím jednání stěžovatele; nejednalo se pouze o jeden izolovaný důvod, přičemž tyto individuální okolnosti v případě stěžovatele plně odpovídají judikатурním požadavkům na výjimečnost institutu zajištění.

IV. Závěr

[16] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[18] Krajský soud ustanovil usnesením ze dne 15. 1. 2019, čj. 17 A 6/2019-17, zástupcem stěžovatele Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta. V takovém případě platí odměnu

pokračování

advokáta včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti odměna za dva úkony právní služby podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Jde o písemné podání ve věci samé - kasační stížnost [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], a dále o poradu s klientem (stěžovatelem), kterou ustanovený zástupce doložil písemným potvrzením [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby náleží ustanovenému zástupci odměna ve výši 3 100 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), dohromady 6 800 Kč. Ustanovený zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se částka odměny zvyšuje o částku odpovídající dani, kterou je z odměny povinen odvést, tj. o 1 428 Kč. Výše celkové odměny ustanoveného zástupce proto činí 8 228 Kč. Uvedené částka bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. června 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu